

Ehdotus A 1985/PRE
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsenehdotus pohjoismaisesta EU-yhteistyöstä

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että pohjoismaiset yhteistyöministerit kokoontuvat yhdessä Pohjoismaiden Eurooppa-asioista vastaavien ministerien kanssa valmistellakseen Pohjolan mahdollisuuksia toimia proaktiivisesti EU-politiikan yhteisten intressien edistämisessä tulevien EU-vaalien alla ja siitä eteenpäin vuosittain.

että yksittäiset maat informoivat jo aikaisessa vaiheessa toisia Pohjoismaita suunnitella olevista lainsäädäntötoimista, joilla on merkitystä pohjoismaiselle yhteistyölle.

että varmistetaan, että erilaisten sisämarkkinoihin ja Schengen-yhteistyöhön liittyvien kytkösten seurauksena muodostuisi mahdollisimman vähän rajaesteitä nyt ja tulevaisuudessa.

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että muodostetaan kanta niistä Visio 2030:n osa-alueista, joiden avulla tulee vaikuttaa tulevaan EU-komission ohjelmakauteen 2024–2029.

että järjestetään pohjoismaisten vastuuvirkamiesten kokous, jossa keskustellaan EU-lainsäädäntöpaketin ja -aloitteiden esitöistä sekä suurten lakipakettien täytäntöönpanosta ja siitä, onko tavoite rajaesteiden ehkäisemisestä relevantti sen varmistamiseksi, että kansalaisilla ja yrityksillä on edellytykset elää ja toimia rajojen yli Pohjolassa.

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että EU:n toimielimille tehdään tarpeen vaatiessa ehdotuksia sekä julkisissa kuulemisissa että muilla sopivilla foorumeilla.

Taustaa

Keskiryhmä on johdonmukaisesti keskustellut siitä, että Pohjolan tulee yhteisesti korostaa ja puolustaa pohjoismaisia arvoja EU-tasolla. Pohjoismaiden tulee yhteisvoimin

puolustaa pohjoismaisia intressejä ja pyrkiä saamaan suurta vaikutusvaltaa EU:ssa tehtäviin päätöksiin. Perusarvo maillemme on esimerkiksi vapaan liikkuvuuden vaaliminen Pohjoismaissa.

Vaikka Pohjoismaiden suhde EU:hun vaihtelee, EU-lainsäädäntö ja EU:ssa tehtävät päätökset vaikuttavat voimakkaasti kaikkiin Pohjoismaihin. Varsinkin Euroopan sisämarkkinoilla on ratkaiseva merkitys Pohjoismaiden elinkeinoelämälle ja työmarkkinoille. EU on keskeinen toimija myös standardisoinnissa, investoinneissa, varautumisasioissa sekä varsinkin ilmastopolitiikassa.

Jotta pohjoismainen yhteistyö on jatkossakin relevanttia, on yhteistyössä otettava huomioon EU ja EU:n selkeä vaikutus Pohjolan sisäiseen kehitykseen. Pohjoismaista yhteistyötä EU-asioissa on vahvistettava. Yhtenäisempi Pohjola olisi hyödyksi koko EU:lle ja edistäisi Euroopan kilpailukyvyn ja aseman vahvistamista globaalisti.

Suomen hallitus on hiljattain päättänyt osallistua proaktiivisemmin EU-asioiden käsittelyyn. On laadittu priorisointeja EU-komission seuraavaa toimintasuunnitelmaa silmällä pitäen, ja priorisoidaan samanhenkisten ja samoja intressejä ajavien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Tämä mahdollistaa proaktiivisemmän työtavan myös Pohjoismaiden kesken. Pohjolan monivuotisessa suunnitelmasta Visio 2030:stä käy selvästi ilmi, millä sektoreilla maillemme on etua ajaa asioita yhdessä eteenpäin. Pohjoismaiden ministerineuvoston tulee ottaa tässä vastuu ja tarkastella, mitä asiakysymyksiä Pohjoismaiden kannattaisi yhdessä viedä eteenpäin EU-tasolla.

Kansallisten valiokuntien ja EU-valiokuntien välisten yhteiskokousten tulee jatkua pohjoismaisella parlamentaarisella tasolla erityisesti EU-asiakysymyksissä ja suurissa kokonaisuuksissa, jotka ovat tärkeitä yli Pohjoismaiden rajojen. On laadittava normit siitä, miten Pohjoismaat tai pohjoismainen vaikutustenarviointi huomioidaan aineistossa, jonka Pohjoismaiden parlamentit saavat omilta hallituksiltaan lainsäädäntötyötä varten.

Samaan aikaan Pohjoismaiden neuvoston tulee myös säilyttää mahdollisuus vaikuttaa Euroopan parlamentin lainsäädäntöprosesseihin niissä tapauksissa, joissa asioista vallitsee laaja konsensus. Pohjoismaiden neuvoston tulee myös säilyttää paikkansa EU:n avoimuusrekisterissä.

Euroopan parlamentin kuluneilla vaalikausilla pohjoismaiset EU-parlamentaarikot ovat pyrkineet vaalimaan pohjoismaisia etuja seuraavissa asioissa: maa- ja metsätalous, kalastus, arktiset asiat, merenkulku, vihreä siirtymä sekä One Health ja antibioottiresistenssi. Pohjolan on nyt yhdessä pyrittävä saamaan tärkeitä tehtäviä seuraavalla vaalikaudella puheenjohtajuuksia ja esittelijöitä valittaessa.

Keskusteluissa Helsingin sopimuksen uudistamisesta nousi esiin useita pohjoismaista yhteistyötä koskevia alkuperäisiä ajatuksia, kuten oikeusalan yhteistyö. Osa pohjoismaisen yhteistyön alkuperäisistä muodoista koski lakitekstien laatimisen yhteydessä tehtävää yhteistyötä. Tämä yhteistyö on heikentynyt huomattavasti vuosien mittaan, minkä myös Inge Lorange Backer on todennut vuodelta 2018 peräisin olevassa raportissaan *Vahvempaa pohjoismaista oikeusyhteistyötä: Haasteita ja mahdollisuuksia*. Raportissa ei nähdä esteitä pohjoismaiselle EU-lainsäädäntöyhteistyölle niin pitkään kuin yksittäiset lait eivät ole ristiriidassa voimassa olevan EU-lainsäädännön kanssa.

Keskiryhmä katsoo, että pohjoismaista lainsäädäntöyhteistyötä tulee elvyttää erityisesti uutta EU-lainsäädäntöä valmisteltaessa ja viimeisteltäessä. Jos maat päättävät panna EU-lainsäädäntöä täytäntöön eri tavoin, kansalaisten edellykset yhtäläisiin elin-ehtoihin kaikissa Pohjoismaissa vaarantuvat puhumattakaan yritysten edellytyksistä toimia useassa Pohjoismaassa. Pohjoismaat hyötävät siitä, että yhteistyö on mahdollisimman konkreettista sekä EU-lainsäädännön laatimisvaiheessa että täytäntöönpano-vaiheessa.

Keskiryhmä katsoo, että Pohjolan tulee käyttää tilaisuutta hyväkseen ja nostaa esiin pohjoismaisia näkemyksiä ja arvoja. Suomen Nato-jäsenyys ja Ruotsin tuleva Nato-jäsenyys vahvistavat Pohjoismaiden keskinäistä yhteistyötä ja mahdollistavat toimet varautumisen lisäämiseksi. Ukrainan sodan myötä maailmanlaajuinen tilanne on sellainen, että alueellisesta omavaraisuusasteesta on tullut entistä kriittisempää. Pohjoismailla on vihreän siirtymän toteutumisen kannalta tärkeät ja ainutlaatuiset voimavarat, mutta kunkin Pohjoismaan väestömäärän vuoksi maiden ääni ei kuulu yhtä voimakkaana kuin Euroopan suurimpien kansakuntien. Yhdessä Pohjoismaat voivat kuitenkin pitää puolensa sekä demokratian että talouden kannalta. Pohjoismaiden on vahvistettava pohjoismaista kilpailukykyä edistämällä yhteisvoimin yhteisiä vahvuuksia ja neuvottelemalla investoinneista, joiden ansiosta Pohjola kulkee kehityksen kärjessä.

Tukholmassa 5. helmikuuta 2024

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Anna Starbrink (L)

Kathrine Kleveland (Sp)

Hafdis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)

Catarina Deremar (C)

Jeppe Søe (M)

Ola Elvestuen (V)

Krista Mikkonen (vihr.)

Emma Berginger (MP)

Anna Falkenberg (Sb)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Sandra Listerby (Lib)

Hans Christian Schmidt (V)

Markku Siponen (kesk.)

Lars-Christian Brask (LA)

Liz Mattsson (C)